Cursus Thora

(2) Parasjat Noach

Driebergen, 26 oktober 2010

Willem J. Ouweneel

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

parasjat Noach (Gn 6:9 – 11:32)

Omvat zondvloed, noachitisch verbond, de val van Noach, de volkenlijst, de torenbouw van Babel, de nazaten van Sem

Onderverdeeld:

I. 6:9-9:7 (1e les)

II. 9:8-11:32 (2e les)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

Toebereiding van de ark

Noach en de gerechtigheid:

(a)een *tsaddiq* (Gn 6:9)

(Noach geloofsheld > gerechtvaardigd; vgl. 15:6)

(b) erfgenaam van de gerechtigheid (Hb 11:7, = nieuwe wereld)

(c) prediker v.d. gerechtigheid (2Pt 2:5, aan de verdorven aardbewoners; vgl. 1Pt3:19v.)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

De zonde van de wereld

(a) *geweld* (vs11,13); vgl. moord op Abel

(b) *verdorvenheid* (vs12): begeerte (Eva, 'zonen Gods') & leugen (Kaïn)

Monden uit in het 'beest' (Op13) & het 'grote Babylon' (Op17v.) (vgl. Gn 10: Nimrod, Babel)

Vgl. Sp 1:10-19 geweld (6^e, 8^e gebod)

Sp2:1-22 verdorvenheid (7^e, 9^e gebod)

Daartegenover: vreze des Heren (Sp 1:20-33; 3+4)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

verderf >> verderf

* De mens heeft zijn weg ‘verdorven’ (vs12)
* God gaat de mens ‘verderven’ (vs13)

(zelfde woord *sj-ch-t*)

Vgl. 1Ko 3:17:

* wie de tempel van God ‘verderft’
* Hem zal God ‘verderven’

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

De ark

‘Ark’ = *tévah* = kist

Vgl. biezen ‘kistje’ v. Mozes (Ex 2:3) = *tévah*

N.B. ‘ark’ in de tabernakel/tempel = *arôn*

(arôn = ook: de kast in de synagoge waarin de Thorarollen bewaard worden)

Ark van Noach: wel zeewaardig, niet vaarbaar (zie de opmerkelijke maten)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

Bijzonderheden van de ark

(niet aan Noach overgelaten; *God* wijst de weg van de behoudenis >> ark = type van [heil in] Jesjoea)

‘bepekken’ (*k-p(h)-r*, daarvan is ‘verzoenen’ afgeleid; vgl. *Jom Kippoer*

Venster: naar boven! Noach zag het water niet

Ruimte & voedsel voor de dieren (vallen ook onder Adams verantwoordelijkheid én val)

Deur: *God sloot die* (7:16)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

Het verbond

God kondigt een verbond aan! (vs18), d.i.:

een ‘verdrag’ met de mens:

- *eenzijdig:* initiatief gaat altijd van God uit
- *tweezijdig:* God neemt verplichtingen op zich (‘beloften’), de mens krijgt verplichtingen opgelegd (zie later)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

Dieren in de ark

Gn 6:19v.; 7:2v.,8v.,13-16:

Eén paartje van alle onreine dieren

Van de reine dieren:

- zeven paartjes?
- Beter: zeven dieren (drieëneenhalf paartje: het zevende dier zal na de zondvloed geofferd worden)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

Centrale boodschap

* Gn 3: bedekking (rokken van vellen)
* Gn 4: aanneming (Abel, Kaïn)
* Gn 5: eeuwig leven (Henoch)
* Gn 6-8: **behoudenis:**

- Gered uit de oude wereld (Lc 1:74)
- Overgebracht naar een nieuwe wereld
- Door het water heen (vgl. Rietzee, doop)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

Behoudenis

(a) *individueel:*

- *innerlijke* behoudenis (v.d. 'ziel', 1Pt1:9)
- *uiterlijke* behoudenis: ***doop*** (1Pt 3:19-22)
- mét zijn *'huis'* (Gn 6:18; 7:1; Hb 11:7; Hd 16:15,31; 18:8; 1Ko 1:16; 16:15)

(b) *universeel:* Mt 24; 2Pt 2:5; 3:2-7

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

Begin van de zondvloed

7:11: *t'hôm* (1:2!) &'sluizen vd hemel' (1:7!)

De *chaosmachten* (onder Gods controle! vgl. o.a. Ps 77:17-20; 104:6-9) openbaren zich bij de:

(a) schepping (oerchaos > 'het droge')

(b) zondvloed (oude > nieuwe aarde)

(c) uittocht (Egypte > woestijn) (Ex 15:8,10!)

40 etmalen: tijd van volharding & beproeving

De Godsnamen

Gn 1: *Èlohim* > Gn2: *JHWH*

Ook in Gn 6-8 (zie bijv. 7:16):

Èlohim: God als Schepper & Rechter

JHWH: God in zijn bijzondere betrekkingen tot de mens(heid)

(vgl. 'bronnensplitsing' op basis van deze Godsnamen)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

Einde van de zondvloed

8:1 God ‘gedacht’! ook aan de dieren!

8:4 7e mnd, 17e dag = *Pèsach/Matsot!*

Ark komt tot ‘rust’ (*Ararat* = ‘heilige grond’?)

Raaf: onrein dier, voelt zich thuis op de geoordeelde aarde (zo het ‘vlees’ in ons)

Duif: geen ‘rust’ – pas op de gereinigde aarde

Vgl. de duif op Jesjoea (olijfblad: H. Geest)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

Wetten v.h. noachitisch verbond

(a) Nieuwe opdracht tot vermenigvuldiging

(b) Nieuwe opdracht tot heerschappij (vrees!)

(c) Nu ook vlees eten (eigenlijk offervlees!)

(vegetarisme ‘goddeloos’; zie 1 Tim. 4:1-5)

(d) Geen bloed eten (want het leven is v. God)

(e) Vergelding van bloedvergieting (zelfs dieren; Ex 21:12,28) (eerste vorm van organisatie van de menselijke samenleving >> overheden)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

Een nieuw begin

Noach het begin van een nieuwe mensheid!

(type van Jesjoea)

Kan niet zonder *(brand)offer:* basis voor Gods nieuwe betrekkingen

8:21 ‘liefelijke’ geur, lett. ‘rustgevend’ (Hebr. *nichoach*, van dezelfde stam als *noach*)

God ziet de mensheid aan vanuit het offer van Jesjoea, niet vanuit haar zondigheid

Nooit meer zondvloed! (maar vgl. 2Pt 3)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

Het noachitisch verbond (a)

(a) 9:1-7 de verplichtingen die de mens opgelegd krijgt (5 geboden)

(b) 9:8-17 de 'verplichtingen' die God op zich neemt (= beloften)

- 'Ik zal gedenken aan mijn verbond'
- 'Ik zal de aarde niet meer verderven door een watervloed'

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

Het noachitisch verbond (b)

(a) geldt voor alle mensen én dieren (9:9v.)

(b) *teken:* regenboog (12v.; regen is dreigend!)

Vgl. abrahamitisch verbond: besnijdenis (Gn 17:11)

sinaïtisch verbond: sabbat (Ex 31:13)

(c) *eeuwig* verbond (16) (= Jesjoea, Js 42:6; 49:8)

(d) Mens ziet boog (14), God ook (15-17): Hij *gedenkt* (vgl. Op 4:3 trouw a/d schepping)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

Een nieuwe zondeval

- Mens als nieuwe regeerder aangesteld; kan zichzelf niet regeren (vgl. Adam)
- Na Eden: een nieuwe ‘tuin’ (20)
- Nieuwe begeerte, opnieuw eten van een gevaarlijke vrucht
- Nieuwe naaktheid > nieuwe bedekking
- Doorwerking in nazaten: Cham (vgl. Kaïn)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

De noachitische profetie

(Derde profetie na Henoch [Jd:14] & Lamech [Gn 5:29]!)

(a) Noach bespot door zijn zoon (Cham), Cham *vervloekt* in díéns zoon (Kanaän)

[dus niet Cham vervloekt! ≠ zwarte ras]

(b) *Gezegend* is de God van *Sem*, de 'vader' van Israël (zal Kanaän onderwerpen)

(c) Ook zegen voor Jafet, maar 'in de tenten van Sem' (Gn12:3; Jh 4:22); Sem = 'naam'

(Rasji: *God* woont in de tenten v. Sem > tabernakel/tempel)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

De drie families in Hand. 8-10

- Hand. 8 de Ethiopische kamerling: *Cham*
- Hand. 9 Saulus: *Sem*
- Hand. 10 Cornelius c.s.: *Jafet*

Dus de hele mensenwereld! (zie reeds Hd 2:21,39; talenwonder: spraakverwarring in Jesjoea opgeheven!)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

De volkerentafel van Gn 10

- Chronologisch na 11:9 (Babel & verdeling verondersteld)
- Voor het eerst volken, koninkrijken, landen (vgl. 11:5 ‘mensenkinderen’, dus nog geen volken!)
- Precies 70 volken > 70 volksengelen (vgl. Dt 32:8: één lezing: wereld verdeeld naar het aantal van de ‘zonen Gods’ = 70 volksengelen; vgl. Dn 10 ‘vorsten’)
- Doel van Gn 10: volkerenwereld bezien vanuit Israël (met name zijn grootste tegenstanders)
- Niet compleet overzicht, maar genoeg om de dingen tot hun oorsprong te *herleiden*

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

De lijn van Jafet

- Kortste passage: Jafets tijd komt later! (Rome!)
- Enige zekere naam: *Javan* = Griekenland
- *Madai* = Meden?
- *Gomer* = Germanen?

  (zoon *Askenaz* = naam v.d. Oost-Europese Joden!)
- Bewoners van de ei- & kustlanden v.d. Middellandse Zee (Jafet gaat zo ver mogelijk weg)

(Griekenland, Italië, Iberisch; vandaar heel Europa)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

De lijn van Cham (a)

Ondanks vloek: 1e voorspoed voor Cham (vroegste ontwikkeling van wereldrijken)

1Ko 15:46, 'het natuurlijke komt eerst, dan het geestelijke' = hier: lijn van Sem-Heber-Abram):

Cham > *Koesj* > *Nimrod* > *Babel*

Tegenzet van *Assur* (vs11, 22): *Ninevé*

(Babel en Assur twee grootste vijanden van Israël)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

De lijn van Cham (b)

Nimrod (= ‘rebel’): ‘geweldig jager’: van dieren- tot mensenjager; vgl. schaapherder (Mi 5:4v.!)

vs9: ‘voor JHWH’ = hij tart God, of: God let op hem

‘Geweld’ en ‘verdorvenheid’ (Babel); vgl. Gn 4 & Op 13 (‘beest’) en 17v. (‘grote hoer’)

Andere vijanden van Israël:

Mitsrajjim (vs13) = Egypte > Filistijnen

Nadruk op *Kanaän* (vs15-19; het beloofde land!)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

De lijn van Sem

- *Heber* (= ‘doortrekker’; geen stedenbouwer) > Hebreeën (pelgrims in tenten; Gn 14:13)

(Elam, Assur enz. horen nationaal tot Sem, maar hij is ‘vader’ v. Heber = naam v. Gods volk bij de heidenen; Nm 24:24)

- *Elam* = Perzië; verder o.a. *Assur*, *Aram*
- *Peleg* (= ‘verdeling’): tijdens torenbouw van Babel (Rasji, Sforno: Heber was een profeet toen hij zijn zoon deze naam gaf!)
- 26-30: bewoners v.h. Arabisch schiereiland

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

De torenbouw van Babel

Toestand kort na zondvloed: ‘naar het oosten’ (vs4: weigering om zich te verspreiden)

Vs3: eigengemaakte stenen (geen rotsstenen) > toren tot in de hemel: uitdagend (vgl. Dt 9:1)

JHWH daalt neer om te ‘bezien’ > ‘Babel’ = spraak-verwarring: verdeling in volken, gedwongen verspreiding (vgl. Hd 2 tongentaal: de omkering!)

‘Voordeel’: Abraham wordt tot een groot volk onder de volken

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel - Stg Shalom network.nl 2010

Babel

Verdorven, godsdienstig, zichzelf verheerlijkend menselijk systeem; naast Gn 11:

(a)Jz 7:21 (Achan: kleed uit Sinear; afgoderij)

(b)Nebukadnessar (Dn 4!) (Js 14:12-15: engelvorst)

(c)Belsassar (Dn 5): gebruikt Gods licht voor eigen heerlijkheid

(d)Zc 5: afgoderij herleid tot Sinear

(e)Op 17v.: ‘het grote Babylon’ (óók valse eenheid)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

Van Sem tot Abram

Vgl. 10:21-25 Sem tot Peleg

Nu (11:19-25) de lijn nu doorgetrokken tot Terah

Drie zonen (als Adam en Noach): naast 1) Abram:

2) Haran belangrijk vanwege Lot & Milka

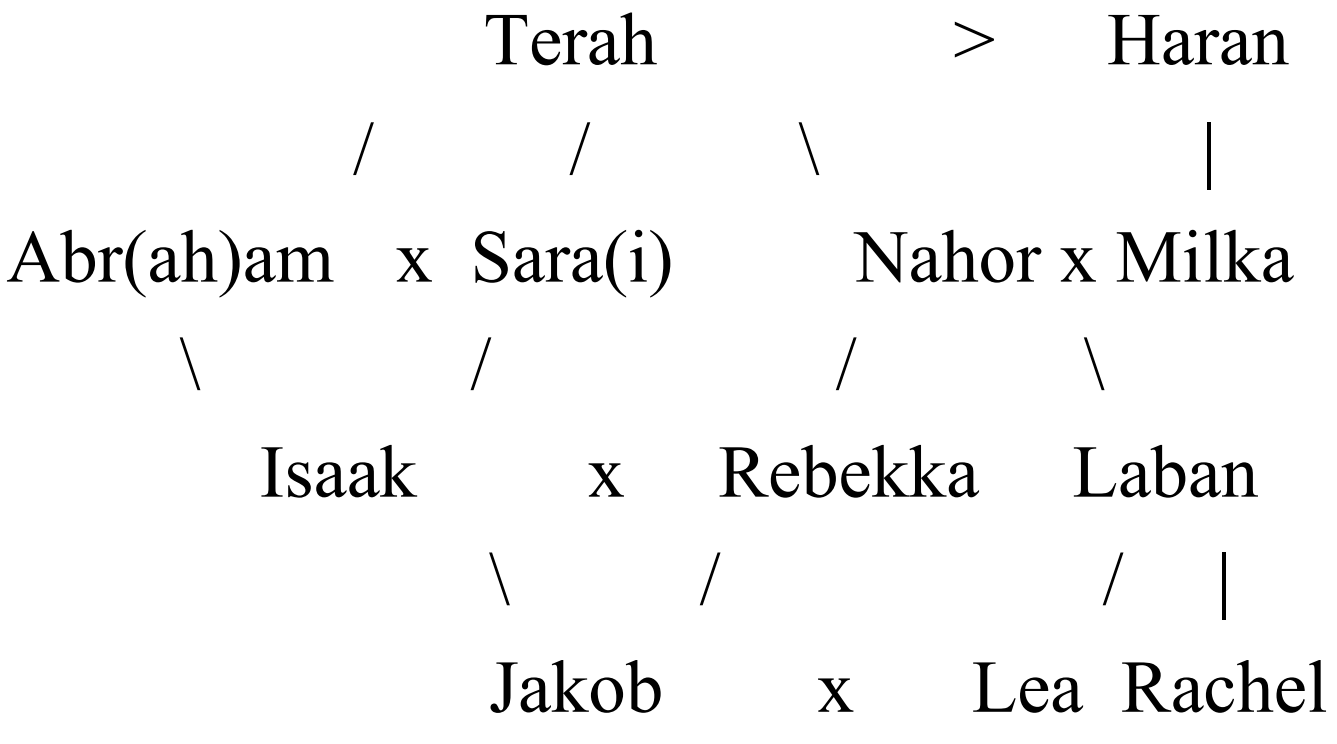
3) Nahor belangrijk vanwege Betuël, Rebekka, Laban, Lea & Rachel

4) Sarai: ook dochter van Terah! (Gn 20:12)

Verhaal eindigt voorlopig in Haran… (vs31)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010

De familie van Terah

(Jakobs zonen via Lea & Rachel stammen 6x van Terah af!)

© Prof. Dr. Willem J. Ouweneel -
Stg Shalom network.nl 2010